

Skolevæsens Udgift hertil i Finansaaret 1866—67 udgjorde 16,250 Kr., er Beløbet nu i Anledning af Dødsfald og Befordring sunket ned til 2,580 Kr., fordelte paa Metropolitanaskolen, Roskilde, Odense, Aarhus og Aalborg Katedralskoler samt Randers og Horsens lærde Skoler med henholdsvis 376 Kr., 116 Kr., 296 Kr., 592 Kr., 344 Kr., 832 Kr. og 24 Kr. Godtgørelsen for den enkelte Lærer varierer mellem 24 Kr. og 376 Kr. For det enkelte Finansaar 1886—87 gaves der Lærerne Betaling for Rettelsen af skriftlige Arbejder; under det lærde Skolevæsens Budget optoges i den Anledning et samlet Beløb af 27,000 Kr., paa Sorø Akademis Budget 3,000 Kr.; den virkelige Udgift var henholdsvis 23,761 Kr. 72 Ø. og 2,487 Kr. 36 Ø. Fra 1ste April 1887 af er der tilstaaet Lærerne faste Lønningstillæg, nemlig 330 Kr. for konstituerede Lærere og Adjunkter paa yngst Lønning, 396 Kr. for de øvrige Adjunkter samt for Overlærere paa yngst Lønning, 198 Kr. for de øvrige Overlærere og 99 Kr. for Rektorerne. Af bemeldte Lønningstillæg beregnes intet Sædomsfrivningstillæg. Som Følge af disse Lønningstillæg bortfaldt fra 1ste April 1887 Dyrtidstillæg for alle paagældende Lærere. Begyndelseslønningen for Adjunkterne er saaledes kun 1,000 Kr. + Godtgørelse for Tillæg efter Sædomsfrivning 224 Kr. samt Lønningstillæg 330 Kr., ialt 1,554 Kr.; denne Lønning kan ved Alderstillæg efter 15 Aars Tjeneste stige til 2,000 Kr. + 384 Kr. + 396 Kr., ialt 2,780 Kr. Overlærerlønningen begynder med det sidstnævnte Beløb af 2,780 Kr. og kan ved Alderstillæg efter 15 Aars Tjeneste stige til 3,830 Kr. Rektorlønningen begynder med 3,200 Kr. + 432 Kr. + 99 Kr. = 3,731 Kr. og kan ved Alderstillæg efter 15 Aars Tjeneste stige til 4,931 Kr. foruden fri Bolig; Rektor for Metropolitanaskolen, der ikke har Fri bolig, oppebærer i Stedet for en Huslejegodtgørelse af 1,500 Kr. Dog er paa den ene Side Rektor ved Metropolitanaskolen lønnet noget højere og paa den anden Side Rektor ved Rønne højere Realskole noget lavere. Ligeledes er Lønningen for Rektor ved Sorø lærde Skole, med Hensyn til, at der med denne er forbunden en Opdragelsesanstalt, noget gunstigere, ligesom der af samme Hensyn ogsaa er tilstaaet Overlærerne og Adjunkterne ved denne Skole enten Fri bolig eller Huslejegodtgørelse foruden den egentlige Lønning.

At de saaledes bestaaende Lønningstillkaar for Lærerstandens ved de lærde Skoler ere for ringe, ja ringere end andre Embedsmænds, med hvilke Lærerne kunne

stilles lige, og det uagtet Lærerstillingerne kræve en videnskabelig Forberedelse og i Ansvar og Arbejde ikke staa tilbage for de Embeder, med hvilke de kunne sammenstilles, tør betragtes som almindelig erkendt. For Adjunktembederne lader vel en af Grundene til den lavere Lønning sig søge i den Omstændighed, at disse Lærere paa sin Tid betragtedes og virkelig ogsaa benyttedes som Overgangstillinger, navnlig til geistlig Befordring, jfr. Fdg. 7de November 1809 § 25. Men i saa Henseende have imidlertid Forholdene i de senere Aar væsentlig forandret sig. Efter den Forandring i Skolernes Stilling, som allerede siden 1850 er indtraadt, og de ubvidebde Fordringer, som efter Loven af 1ste April 1871 gøres til Lærerekræfter for den matematiske-naturvidenskabelige Side af Undervisningen, kræve de lærde Skoler ved Siden af filologiske Kandidater nu Lærere, som have gjort de enkelte Fag, navnlig levende Sprog, Matematik og Naturvidenskaberne, til Genstand for særligt Studium, og som helt ofre sig for Skolevæsenet og gøre Undervisningen til deres Livsopgave. Men heraf bliver det en ligesom Følge, at Størstedelen af Lærerne, for ikke at sige Lærerne i det hele, finde Endemaålet for deres Embedsvirksomhed i Skolevæsenets Tjeneste, og at dette er saa, viser de senere Aars Erfaring. Af det samlede Lærers personale i 1857, i alt 122, vare 37 candidati philologiae, 7 candidati polytechnices, 3 candidati magisterii, 62 candidati theologiae, 12 candidati philosophiae og 1 uden Eksamen; af det samlede Antal den 30te September 1890, 144, vare 58 cand. philol., 10 med Skoleembeds eksamen under det filosofiske Fakultet, 3 med Skoleembeds eksamen under det matematiske-naturvidenskabelige Fakultet, 6 cand. mag. i Matematik, 5 cand. mag. i Naturhistorie, 2 cand. mag. i Fysik, 6 cand. polyt., 1 cand. mag. i Astronomi, 1 cand. mag. i Historie, 25 cand. theol., 1 cand. juris., 1 cand. polit., 16 cand. philos., 4 Exam. polyt., 4 Seminarister, hvoraf 3 med ubvidet Skolelærereksamen, og 1 Landmaaler. I Lærers personalet var der saaledes ved Udgangen af September 1890, 21 filologiske Kandidater, 25 cand. mag., 1 cand. juris., 1 cand. polit., 4 cand. philos. og 8 Lærere uden Eksamen flere, men 37 teologiske Kandidater og 1 cand. polyt. færre end i 1857. Tages der kun Hensyn til Ansættelserne af Adjunkter i det sidste Aaar, da viser det sig, at der i dette Tidsrum har fundet 67 Ansættelser af nye Adjunkter og Tilmlærere Sted; af disse ere kun 14 teologiske Kandidater, medens Resten bestaar af 20 filologiske Kan-